

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — 6 K — f. | Negyedévre — 1 K 50 f.
Félévre — 3 „ — „ | Egyes szám ára 20 fillér.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 2 dollár.

Felelős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)

Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 kor.
Nyitlatter sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Harcok küszöbén.

A koalíziós kormányt végre felmentette a király és Lukács László sikertelen kísérletei után Khuen-Héderváry Károly grófot designálta miniszterelnöknek, aki meg is alakította az új kormányt, melynek tagjai letették az esküt tegnap a király kezébe. Héderváry ezelőtt 16 évvel volt már designálva miniszterelnöknek, de akkor nem tudott kabinetet alakítani, 1903-ban Tisza István sikertelen kísérletei után ismét megbízta a király, ekkor meg is alakította kabinetjét, de pár hónap múlva kénytelen volt beadni lemondását, olyan vihar keletkezett ellene a képviselőházban és az egész országban, mely elseperte a kormány éléről.

Most sincsenek rózsásabb kilátásai. Nem a béke olajágával, hanem az erőszak fegyverével jön, el akarván folytatni a nemzeti törekvéseket. El van készülve a legrosszabbra. El van készülve ex-lexben kormányozni, felosztatni a képviselőházat, ha nem boldogul vele, választatni kétszer-háromszor, míg olyan többség nem kerül a parlamentbe, mely aztán minden gondolkodás nélkül szavaz meg mindent, amit Bécs kíván.

Csak hogy ezt keresztülvinni nagyon nehéz dolog. A parlamentben szemben találja magával az összes pártokat. Sem a koalizált pártok, sem a Justh-párt nem hajlandó ezen munkájában támogatni. Sőt amint a jelekből látszik, a végsőkig menő harcot veszik fel a Khuen kabinetje ellen. A jelenlegi parlamentben tehát egyetlenegy embere sincsen. Egyedül az ó-szabadelvűekre, Tisza István embereire támaszkodhatik, akik 1905-ben a hirhedt választás után végképen letűntek a cselekvés teréről.

Ezek nem valami fényes kilátások. Egy azonban bizonyos, hogy harc lesz és erre a harczra készül, rendezkedik be a kormány. Minde-

nekelőtt elbocsátja a régi főispánokat s a saját embereivel cseréli fel, akik hivatalosan lesznek átgurni vármegyéjüket. Aztán megkezdődik az állami tisztviselők áthelyezése olyan régiókba, ahol ismeretlenek, ahol tehát nem népszerűek, s így nem árthatnak a kormány törekvéseinek. Mikor készen lesz a pénz is, megérkezik a királyi felosztató parancs, kiírják a választásokat, működik a pressió és a szurony, jaj annak, aki ellenszegülni mer.

Ezekkel a készülődésekkel szemben természetesen készülni kell a nemzetnek is, nehogy meglepetések érvé. Gyöngelékük mindig vannak nemcsak fent, de annál inkább alant. Vannak, kiket megrettent a parancsszó, vannak, kik egyéni érdekekből odaadják magukat, vannak, kikhez hozzá lehet férni a nyitott erszénnyel.

Mindezek dacára, mi azt hisszük, hogy a küzdelemből a nemzet fog kikerülni győztesen. Napnál világosabb a lefolyt küzdelemből és a jelen alakulásból, hogy Bécs mitsem hajlandó tenni a nemzet érdekében. Üres formulákkal, jogok elismerésével szívesen szolgálnak, de midőn arról van szó, hogy azokat a jogokat érvényesíteni is akarjuk, akkor állig begombolkoznak előttünk, nem hogy falatokat, de morzsákat sem hajlandók juttatni.

Ebből az áttatásból kiábrándult már mindenki Magyarországon. Előre látható, hogy a most alakult kormány csufos vereséget szenved, s kénytelen lesz távozni arról a helyről, hova nem a nemzet bizalma emelte, hanem a bécsi intrika vezényelte ki a nemzet letörésére.

Egy azonban bizonyos. Az, hogy telik az idő. S míg Khuen kétszer-háromszor választat, az alatt elérkezik, talán elmúlik 1911 is. Meghosszabbítják a közös bank szabadalmát, megkötik a szerződéseket, elintézik, ami Bécsnek kedves, akkor aztán elmondhatja a magyar: Győztünk Uram, de nincs köszönet benne.

Uj minisztérium. A Wekerle-kormány csaknem négy évi működése után megkapta felmentését. Hétfőn jelent meg a hivatalos lapban, ugyanekkor proklamálták az új kormány tagjainak névsorát.

Miniszterelnök és belügyminiszter: gróf Khuen-Héderváry Károly.

Pénzügyminiszter: Lukács László.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter: ideiglenesen Székely Ferencz.

Igazságügyminiszter: Székely Ferencz.

Földmívelésügyi miniszter: Gr. Serényi Béla.

Kereskedelmi miniszter: Hieronymi Károly.

Honvédelmi miniszter: Hazai Samu.

Ő felsége személye körüli miniszter: ideiglenesen a miniszterelnök.

Horvát miniszter: ideiglenesen a miniszterelnök.

A pannonhalmi főapát kinevezése.

A király Hajdu Tibor főmonostori perjelt, a múlt évi deczemberről hó 22-én tartott választás elsőjét pannonhalmi főapáttá kinevezte.

Arad megvásárolta a vesztőhelyet.

Jóleső érzéssel irhatunk az aradi vesztőhely megváltásáról. Varjassy Lajos, aradi polgármester megkötötte Arad város nevében a vesztőhely telkének tulajdonosával, Rádisics István földmívelésügyi miniszteri titkárral, é. v. Pokornymé unokaöccsével az adásvételi szerződést. Az egész telekre Varjassy polgármester már letétbe is helyezte a 139 hold vételárát. 209,435 koronát a Magyar Általános Hitelbanknál. A vesztőhely január hó 1-étől kezdve tehát a város, illetve a nemzet tulajdonába ment át s tavasszal már megkezdik az ásatásokat, hogy a vesztőhelyen nyugvó vértanúk földi maradványait összeszedjék és közös sirba helyezték, amely fölött impozáns mauzóleum fogja jelölni a helyet, ahol a hős tábornokok vértanu-halált szenvedtek a szabadságért.

Küldöttség a főispánnál.

Csanáros község 60 tagu, az egész elöljáróság, tanítók és legelőkelőbb polgárokból álló küldöttsége tisztelgett folyó hó 11-ikén Rónai István plebános vezetése alatt dr. Falussy Árpád főispánnál, kérve őt arra, hogy a község lakossága és Szabó Dezső körjegyző

ILYÉS DÁNIEL

MŰBUTOR-ASZTALOS
SZATMÁR, Jósika-utca 7. szám.

Elvállalom bármily bútorok készítését a mai kor igényeinek megfelelően, a legmodernebb kivitelben. Háló, ebédlő, úri szalon, leány, gyermek-szoba berendezéseket mahagóni vagy bármely különleges faanyagból.

között évtizedek óta fennforgó békétlenkedésnek egy erőlyes intézkedéssel vessen véget.

Ismeretes olvasóink előtt az a valóságos élethálharcvezető vált küzdelem, amely évek óta folyik Csanáros község polgársága és a jegyzője között. Az eset előzménye arra vezethető vissza, hogy Szabó Dezső írásbelileg kötelezte magát, hogy arra az esetre, ha csanárosi jegyzővé választják meg, áttér a róm. kath. hitre. A választás után Szabó Dezső nem váltotta be ezen ígéretét, sőt valósággal üldözőbe vette azokat, akik a nyilatkozat kiadására kérték fel, a békét teljesen megzavarta a községben és ettől a perctől kezdve megkezdődtek a torzsalkodások a nép és a körjegyző között. A feljelentések, a vizsgálatok napirenden voltak s a jegyző ahelyett, hogy igyekezett volna a félzaklatott kedélyeket lecsillapítani, maga is az ellenállás terére lépett s így még jobban élesztette személye ellen a gyűlöletet. Bármily, a község lakossága, avagy ez egyháza nézve üdvös határozatot hozott a képviselőtestület, a jegyző megfellebbezte, viszont a jegyző intézkedései ezek folytonos kifogás alá a képviselőtestület tagjai részéről. Az elégedetlenség és gyűlölködés napról-napra erősödött és úgy gyűléseken, mint a sajtóban egyre élesebbek lettek a támadások a jegyző ellen, aki hasonló erősen felelvén, sajtópercek lettek mindkét részből megindítva. Végre oly élessé vált a helyzet, hogy egyik előjárásági gyűlés egyhangu határozattal bizalmatlanságot szavazott a jegyzőnek s ezt nyilvánosságra is hozván, újból feljelentést tett a felettes hatóságnál ellene.

Időközben egyik vármegyei közgyűlésen Rónai István bizottsági tag nyíltan vádat emelt Szabó Dezső ellen, azt állítván felőle, hogy meghamisította a közgyűlés jegyzőkönyveit.

Az eset nagy konsternációt keltett. Az egész megyegyűlés követelte a főispántól azt, hogy azonnal indítson vizsgálatot ez ügyben s ha a vád igaztalan lenne, követelte a legszigorubb megtorlást a súlyos sértés miatt.

A megindított vizsgálat folyamán az ügyész a betérjesztett iratok átvizsgálása után és az eszközölt tanúkihallgatásokból kifolyólag 5034—908. b. sz. alatt bejelentette, hogy nem vállalhatja el a vád képviselőt, mert annak jogosságát beigazoltnak látta s így a hatóság elrendelte a fegyelmi vizsgálatot Szabó Dezső körjegyző ellen.

A fegyelmi vizsgálat ennek daczára késett s kilencz hó óta hever elintézetlenül a vármegyházánál.

Időközben a forrongás egyre nőtt a faluban, a nép követelte az előjáráságtól, hogy vezessen küldöttséget a felettes hatósághoz s tegyen meg minden tehető törvényes lépést arra nézve, hogy az évtizedek óta felzavart béke újból helyre álljon és a község, amely vármegyeszerte híres volt arról, hogy annak lakói között a legesekélyebb békétlenség sem fordult elő, nyerve vissza békéjét s álljon helyre a megzavart rend a faluban.

Az előjáráság végre engedett a felhívásnak és jöllehet az egész falu bejelentette részvételét a küldöttségben, 60 tagot kiválasztott közülök s kocsin bejöttek a vármegye főispánjához.

A küldöttség panaszát Rónai István tolmácsolta. Ecseltelte az évtizedek nehéz harczeit, ecsetelte azt, hogy a lakosság már a végső elkeseredés fokán áll a jegyző erőszakoskodásai és provokáló magaviselete miatt, s kérte a főispánt, hogy vessen véget a torzsalkodásoknak s mentse meg a népet gyűlölt jegyzőjétől, — annyival is inkább, mert elég ok van arra nézve, hogy a jegyző állásától felfüggesztessék s ellene a legszigorubb eljárás tétessék folyamatba. Majd egy memorandumot adott át, amelyben fel vannak sorolva a jegyző ellen emelt összes panaszok és kifogások.

Dr. Fatussy Árpád főispán a küldöttséget igen szívesen fogadta, kijelentette, hogy van tudomása a község lakossága és a jegyző között fennforgó viszálykodásról. Intézkedni fog az elrendelt fegyelmi vizsgálat sürgős megejtéséről és biztosította őket arról, hogy az a legnagyobb szigorral és pártatlansággal lesz megejtve.

A lelkes éljenzéssel fogadott válasz után a küldöttség Illosvay Aladár alispánt kereste fel, akit kért a vizsgálat sürgős megejtésére. Az alispán szívesen fogadta a küldöttséget s válaszában kijelentette, hogy maga is látja a helyzet tarthatatlanságát és intézkedni fog igazságos és szigorú vizsgálat megejtése után a tarthatatlan állapotoknak egyszersmindenkorra véget vetni. A küldöttség lelkesen megéljenezte az alispánt válaszáért s a Polgári Olvasókönyvtárban elfogyasztott kitűnő ebéd után teljes megnyugvással tért haza Csanárosra.

Kiállítás Nyiregyházán.

Szabolcsvármegye gazdasági egyesülete 50 éves fennállásának emlékeztetőre 1910. év szeptember havában jubiláris mezőgazdasági és ipari kiállítást rendez.

Hazánk mezőgazdaságának hivatott képviselői kötelességüknek kell, hogy tartsák e nehéz és fáradságos munkánkban támogatni, mert hiszen kölcsönös buzdítással és támogatással érhetjük el azon célt, mely a modern és jövedelmezőbb mezőgazdasági kultúra el-sajátítására vezet.

Mezőgazdasági kulturánkat — összehasonlítva a kontinens legtöbb államával — bizony sajnálattal konstatáljuk, hogy még nagyon is lenézett, sőt hátramaradt nemzet vagyunk e téren, jöllehet a legutóbbi időkben egyik-másik ágában kedvezőbb színben kezdünk feltűnni.

E kétségtelen körülmények köteleznek arra, hogy tevékenységünk minden mozzanatát úgy magunk közt, mint a külvilág előtt bemutassuk.

A Szabolcsvármegyei gazdasági egyesület által rendezendő mezőgazdasági és ipari kiállítás részben országos is, amennyiben a gépgyártás és baromfitenyésztés országos jelleggel bír.

Továbbá résztvehetnek mindazon Szabolcsvármegye területén kívül lakó gyárosok, és kisiparosok, akik olyan árukat termelnek, aminek Szabolcsvármegye területén nem termelhetnek.

A kiállításon való részvétel bejelentési határideje 1910. január 31., amely véghatárig a résztvevők tartoznak bejelentési iverket pontosan a kiállítandó tárgyak s különösen az igénybe veendő terület megnevezésével kitölteni s azt a kiállítási iroda czimére megküldeni.

Minden, a kiállításra vonatkozó felvilágosítással készséggel szolgál, valamint bejelentési iverket készségesen küld a kiállítás végrehajtó-bizottsága Nyiregyházán, vármegyháza.

Kelt Nyiregyházán, 1910. január 10.

A végrehajtó-bizottság.

Színház.

Kedden, január 11-én „Hoffmann mesői” került színre ez idényben először. A siker nagy részét a Dénes Ella javára írjuk, aki a hármass női főszerepben magas színvonalu művészi énekével egészen elragadta a közönséget. Méltó partnere volt Burányi a Hoffmann szerepében. H. Balla Mariska, Barics és Somogyi járultak még hozzá a sikerhez.

Szerdán ötödször játszották a „Sasfiókot” telt ház előtt.

Csütörtökön „A király” volt műsoron. A czimuszerepben megfelelően érvényesült a Hercegh előkelő művészete. Markovits Margit színes, Gömői Vilma természetes játékaival tünt ki. Hogy Wirth Sári bájos Szuzette volt és mindent kihozott a szerepből, amit lehetett, az csak természetes. — Valamit még ez előadás kapcsán! A darabok kiállítása általában nagyon szegényes ebben az esztendőben, de oly silány berendezésre, amilyen az első felvonásban a képviselő lakásáé volt, a szatmári színház történetében nem emlékezünk.

Pénteken az „Elvált asszony”-t játszották részben új szereposztással. Barics megfelelő volt a Karel szerepében, Molnár a kalauzt igyekezettel játszotta, Wirt Sári elragadóan bájos Marthe volt.

Szombaton és vasárnap este mutatták be Fall Leó operettjét a „Kedélyes paraszt”-ot. A muzsikája kedves, dallamos, de a szövege nem sok szót érdemel; a második felvonás elég mulatságos, de az előjátékban és első felvonásban alig történik több a semminél. H. Balla Mariska a női főszerepben jókedvű, pajzán játékaival igyekezett biztosítani a darab sikerét. Czakó Miczi megjelenésben fess, játékban kifogástalan volt. Burányinak figyelmébe ajánljuk, hogy az István szerepét nemcsak énekelni kell, de az összes szerepek közül legjobban lehet megjátszani. — A többi szereplők: Hercegh Rónai, Barics, Sipos, no meg a kis Szelényi Lili igyekezettel játszottak.

Vasárnap délután a „Falu rosszá”-t játszották. A darab irodalmi értékén kívül a H. Balla Mariska temperamentumos Finom Rózsijáért és a Czakó Miczi poétikus Feledi Boriskájáért érdemelte meg a megnézést.

Hétfőn „Tilos a csók”, kedden „Hoffmann mesői” volt műsoron.

**Pártoljuk
a hazai ipart!**

**Minden magyar ember szent kötelessége
a hazai ipar pártolása.**

KEPES SÁNDOR

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN

csakis hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alakú Piramisokat, Obeliszkákat, keresztteket, emléktáblákat, sírfeleket, mezei keresztteket, kápolnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: **Szatmár, Attila-u. 4.**

HIREK.

Jézus nevenapja. A mult vasárnapon Jézus neve ünnepét ülte a katolikus egyház s vele a hívők serege. Jézus az a név, amelyben üdvösségünk van, a név, amely megváltást hozott az emberiségre, amelyért annyian martir halált szenvedtek. Az ünnep alkalmából a római kath. templomokban ünnepélyes szent misék és szent beszédek voltak.

Gyászmise elhalt püspökökért. Holnap, csütörtökön délelőtt 9 órakor egyházmegyénk nagynevű püspökének, *Hám János*nak lelkiüdvéért ünnepélyes gyászmise lesz a székesegyházban. Ezen meg szoktak jelenni a kath. intézetek növendékei, mert *Hám* püspök valamennyinek hatalmas pártfogója, nagy jótévedője volt. Holnapután 9 órakor *Biró* László volt püspökünkért lesz gyászmise.

Királyi kitüntetés. Ófelsége a király *Herskovics* Izrael ezredesnek nyugalombavonulása alkalmából a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta. *Herskovics* vármegyénkben Szakállasfaluban született, iskoláit itt végezte, Szolnokon volt állomáson és jelenleg Arcóban van. Előzőleg ófelsége már a koronás érdemkeresztrel is kitüntette a vitéz katonát, aki résztvett a boszniai hadjáratban is.

Főispánunk lemondása. Dr. *Falussy* Árpád főispán pénteken a változott politikai viszonyokra tekintettel lemondását Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszternek benyújtotta. Utódjául *Domohidy* Viktort emlegetik.

Főigazgatói látogatások. Dr. *Mázy* Engelbert kassai kir. tankerületi főigazgató megkezdte több hónapra terjedő hivatalos körutját, melyen a főigazgatása alatt álló középiskolákat látogatja meg. Vasárnap érkezett városunkba és hétfőn reggel mindjárt megkezdte működését a kir. kath. főgimnáziumban, melyet ma konferenciával fejez be. — Holnap a ref. főgimnáziumban kezdi meg látogatásait.

Áthelyezett bíró. A király megengedte *Mészáros* Pál giráltyi járásbírói albiróknak a nagybereznai járásbíróshoz eddigi minőségében saját kérelmére leendő áthelyezését.

Lelkész beiktatás. Munkács város új gk. lelkészét, *Kossey* Eleket vasárnap iktatták be javadalmába. A beiktatást *Jaczkovics* Mihály szentszéki ülnök, beregi helyettes főesperes végezte. Beiktatás után az új lelkész beszédet intézett híveihöz. Délben egy órakor a lelkészi lakban installációs ebéd volt.

Az adótárnok gyásza. Sulyos csapás érte *Szeless* Albertet, a helybeli kir. adóhivatal köztisztviselőjében álló főnökét. Neje sz. *Haidinger* Mária urnő e hó 17-én reggel 3 órakor visszaadta lelkét Teremtőjének. Halála nem jött váratlanul, de megrendítővé teszi ama körülmény, hogy sulyos betegsége 7 éven át szegezte ágyához, kétség és remény között csak a Gondviseléstől várva sorsának jobbra fordultát. A leghíresebb fővárosi sebész tanárok sem nyújtottak reményt s állapota annyira sulyosbodott, hogy egy héttel előbb a budapesti Szt. János kórházból haza szállították. Azóta folytonos agóniában volt, míg a halál hétfőre virradóra megváltotta kínos szenvedéseitől. Temetése tegnap délután 3 órakor

ment végbe, melyen a kir. adóhivatal tisztikara testületileg jelent meg s úgy a tisztikar, mint a tisztviselők nejei ravatalára díszes koszorút helyeztek.

Püspöki ebéd. Óméltósága a püspök ur vasárnap délelőtt 1 órakor diszebedet adott, melyen a városi tisztikar vett részt. Holnap csütörtökön *Mázy* Engelbert főigazgató tiszteletére ad diszebedet a püspök ur Ó Méltósága, melyre a kir. kath. főgimn. tanári kara hivatalos.

Katonai előléptetések. A hadügyminiszter *Kiss* József városi számtisztet, *Tom-bory* Ernő vasuti hivatalnokot és *Koós* Sándor postatisztet az 5. és kir. gyalogezredben zászlósoknak nevezte ki.

A bíróság köréből. *Bacsinszky* Ödön, *Félegyházy* Károly, *Kun* Elemér, *Schneller* Kálmán és *Tempich* Jakab, kir. törvényszékünknek bírói vizsgálatot tett jegyzői f. évi január hó 1-től 400 kor. képesítési pótlékban részesülnek.

Jézus nevenapján diszebed volt a Jézustársasági atyáknál, melyen számosan vettek részt. A szokásos pohárköszöntők ezuttal elmaradtak ugyan, de azért vidám volt a hangulat, kellemes az együttlét.

Gyász hírek. *Vékány* János nagyboeszkői igazgató-tanító neje, szül. *Kraucsuk* Jolán 24 éves korában elhalt. — *Berky* Emma varrónő *Berky* Gyula órás testvére e hónap 15-én 60 éves korában városunkban elhalt. Vasárnap helyezték örök nyugalomra. — *Özv. Unger* Frigyesné urnő rövid betegség után 67 éves korában elhalt. A megboldogult *Unger* Béla kir. törvényszéki jegyző édesanyja. — *Glózer* János helybeli iparos kis leánykája, *Mariska* f. hó 15-én, életének 3-ik évében hosszas szenvedés után angyaltársaihoz költözött. A kedves kis halott földi részei f. hó 17-én d. u. 3 órakor temették el. — *Demjanovich* Mária életének 58. évében, folyó hó 11-én elhalt. A megboldogultat 13-án temették el a szobranci sirkertben. — Szilágyosomlyói *Szilágyi* Lajos volt tunyogi földbirtokos és mátészalkai főszolgabíró 73 éves korában Beregszászon elhunyt. — *Ivánosó* János hátmegi gk. lelkész neje, szül. *Ilvásovits* Czeczilia életének 60., házasságának 39. évében elhunyt. — *Özv. Géressy* Mártonné szül. *Perényi* Erzsébet ref. tanítóné e hó 18. napján reggel háromnegyed 1 órakor életének 75. özevegységének 11 évében hosszas betegeskedés után váratlanul elhalálozott. — *Hajdu* Albert udvari ref. lelkész f. hó 18-án hajnali 2 órakor, élete 60-ik, boldog házasságának 25-ik, lelki pásztorkodásának 30-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. F. hó 20-án d. u. 3 órakor helyezik örök nyugalomra.

Uj esperes. A máramaros-ugocsei ref. egyházmegye esperesének *Biky* Ferencz helyettes esperes választott meg. Csaknem az összes szavazatot ő kapta. Világi tanácsbíró *Nagy* József halmi ügyvéd lett.

Egy szerkesztőségéből. *Pilcz* Ede, a Máramaroszigeten megjelenő „Sziget és Vidéke“ című lap társszerkesztője ezen állásától megvált, miután Nagysomkútra lett lel-

késznek kinevezve. A szigeti kath. kör utódjának *Molnár* Károly segédlelkésként választotta meg.

Hymen hírek. Szmracsányi *Nagy* Kálmán adóhivatali tiszt jegyet váltott marokfalvi *Fekete* Ella kisasszonynyal Óvárban. — *Szepessy* Károly dr., mátészalkai ügyvéd jegyet váltott özv. *Félegyházy* Ferenczné urnő leányával, Ilonkával. — *Dobray* Kálmán városi végrehajtó a napokban esküdtött örök hűséget *Boros* Mihály birtokos leányának, *Annának*. — *Dobay* Erzsikét, *Dobay* Sándor ny. főgimnáziumi igazgató, szigeti városi tanácsos leányát eljegyezte *Pokomándy* Imre, a gróf Károlyi László tompaháti uradalmának intézője. — *Komlóssy* József szatmári m. kir. pénzügyi járási számgyakornok jegyet váltott *Medvey* Ilonkával, *Medvey* Ede nyugalm. vármegyei irattárnok leányával. — *Sznistsák* Nándor tb. főszolgabíró f. hó 15-én vezette oltárhoz *Teodorovics* Katiczát Máramaroszigeten a rk. templomban. — *Péterffy* József, az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár józsefvárosi osztályának főnöke, szolgálaton kívüli huszárhadnagy eljegyezte Nagykárolyban *Strobentz* Péter földbirtokos leányát, Gizát. — *Komáromy* Lajos árvaszéki ülnök a napokban esküdtött örök hűséget Nagyszöllősen özv. *Lator* Géznáné urnő leányának, Vilma kisasszonynak. — *Thum* Endre ózdi tanító a mult nap esküdtött örök hűséget Szigeten özv. *Fejes* Istvánné urnő leányának, Annuskának. — *Halász* Lajos sopronmegyei állami tanító e héten vezette oltárhoz a szigeti rk. templomban *Szerdócz* József mérnök leányát, Margitkát.

Tanítóválasztás. *Bodnár* Alajos, jelenleg sarródi rk. tanítót a szajoli rk. iskolaszék egyhangulag választotta meg tanítójának.

Mikszáth jubileum. A Kőlesey-kör *Mikszáth* Kálmán írói jubileumát egy esinos kis ünneppel ünnepelte meg a mult vasárnap. Az ünnepélyt megelőzőleg tisztújító közgyűlés volt a városháza tanácstermében. *Fechtel* János dr. ügyvezető alelnök elnökölt. Az elnök megnyitó szavai után *Szabados* Ede olvasta fel titkári jelentését, majd a pénztári jelentésre került a sor, mely után *Nagy* Vince jegyző felolvasta a Mikszáthhoz intézendő üdvözlő irat szövegét, melyet a közgyűlés elfogadott. *Fechtel* János dr. alelnök bejelenti a tisztikar lemondását *Vajay* Károly polgármestert kérte fel a választás vezetésére. *Szabados* Ede kivételével, ki nem volt hajlandó titkári állásában megmaradni, a régi tisztviselők választották meg. Elnök lett kölesei *Kende* Zsigmond es. és kir. kamarás, ügyvezető alelnök dr. *Fechtel* János, titkár *Birta* István, jegyző *Nagy* Vincze, pénztárnok *Kőlesey* Gábor, számvevő *Novák* Lajos, muzeumőr *Majthényi* András, háznagy *Hajdu* Károly. *Szabados* Ede volt titkárnak, *Orosz* Alajosnak az irodalmi szakosztály és *Bakcsy* Gergelynek, a muzeumi szakosztály elnökének sikeres működésükért jegyzőkönyvileg mondott köszönetet a közgyűlés. Most következett az ünnepély, melyen dr. *Tanódy* Endre méltatta és megkapó vonásokkal domborította ki Mikszáth írói egyéniségét, *Tanódy* Anna kisasszony ügyesen adott elő hegedűn egy pár

Üzleti jelentés!

Tisztelettel hozom a n. érd. közönség szives tudomására, hogy a volt

**SCHWARTZ
TESTVÉREK**

uri- és női-

divatáru - üzletét

teljesen ujjonnan berendezve, a következő czég alatt, ismert szolid alapon

megnyitottam

és tovább fogom vezetni.

Kész szolgálattal
SCHWARTZ B.
Deák-tér **Halmi ház.**

darabot. Szép játéka közmegelegedést keltett. Gyönyörködtető volt a *Glósz* Miezi monológja, mesteri a *Grósz* Ernő zongorajátéka.

Athelyezett segédlelkész. *Mózes* István helybeli ref. segédlelkész saját kérelmére Derecskére helyeztetett át.

Szerkesztőváltás. *Veréczy* Ernő ügyvéd, ki pár éve szerkeszti a Szatmár című helybeli lapot, másnemű elfoglaltsága miatt lemondott a lap szerkesztéséről. Utódja *Duszik* Lajos ág. ev. lelkész.

A posta és táviró köréből. *Hunkler* Erzsébet posta- és távirókiadót Szatmárról Budapestre a IV. sz. telefon-központba helyezték át. — A nagyváradi posta- és táviró igazgatóság *Göbl* Gyulánét a csenger-simai postautygnökség vezetésével bizta meg.

Főkönyvelőválasztás. A Népbank a *Muhly* Miklós főkönyvelő lemondásával megüresedett állásra *Nigrinyi* Sándor könyvelőt választotta meg.

Estély. A kath. kaszinó ez évi felolvasó- és művészestélyeinek sorozatát február 2-án, gyertyaszentelő boldogasszony napján nyitja meg. A műsoron ének, zene, felolvasás és szavaltat váltakoznak a város legismertebb erőitől. A részletes műsört pár nap múlva adják ki. Az estély az orgonával felszerelt Czeecil-egylet nagytermében este 6 órakor kezdődik. Műsor után társas összejövetel és táncz lesz a kath. kaszinóban.

Lelkész vizsgálatok. Egyházmegyénkben a lelkeszi (prosynadolis) vizsgálatok ez év folyamán május 10. és 11-én, továbbá szept. 20. és 21-én fognak megtartatni. Első nap az írásbeli, második nap a szóbeli vizsgálatok vannak. Akik vizsgálatot akarnak tenni, előzőleg jelentkezni tartoznak az egyházmegyei hatóságnál.

Oltáregyleti estély. A nagykárolyi Oltáregylet ezidei II. estélyét január hó 23-án este 6 órakor a városi színházban tartja: 1. Zongora szám, játssa *Gáspár* Anicza 2. Szónoki előadás tartja dr. *Wolkenberg* Alajos. 3. Rókóczi lobogója, Szepessy-Kontor melodráma élőképekkel, zongora, harmonium, zenekar és énekar kísérettel Szaválja *Szentiványi* Béla kegyesrendi tanár. 4. Hegedű szóló, előadja *Varga* László. 5. Fotografus, vigjáték 1 felvonásban. Jegyek kaphatók a rendezőségénél.

Lapczimváltás. A *Huszár* Károly szerkesztésében megjelenő „Néppárt” című fővárosi lap címét Népujságra változtatta meg. Szelleme azonban marad a régi. Jól szerkesztett, helyes irányú lap, melyet szívesen ajánlunk bárkinek megrendelésre. Szerkesztőség Budapest, VIII., József-utca 16, III. emelet.

Halmi meghalt. Az öreg *Halmi* János szabadult meg vasárnap este 85 esztendejének terhétől. Mert terhes volt már neki az élet. Ép elméjét is elvesztette, a lábai is megtagadták a szolgálatot. Valóságos élő halott volt az öreg, kire jótétemény volt a halál. Óriási, csaknem egy millió korona értékű vagyont hagyott hátra. És ennek nagyrészét ő maga szerezte. Fialat éveiben asztalosmester volt, majd felhagyott a munkával, mikor már

volt neki bőven. És noha volt nagyon is sok, mindent megvont magától. Még csak eselődje sem volt, aki főzött volna neki, vagy takarított volna rá. Ezt is maga végezte. Képzelné lehet, micsoda élete volt a dúsgazdag embernek. Az utóbbi időben pár százezer koronáig megdézsmálták az erszényét, de azért maradt így is az örökösöknek elegendő. Tegnap délután temették el.

Bőjti rendelet. A püspök Óméltósága a múlt évben érvényben volt bőjti rendelet hatályát a folyó évre is kiterjesztette.

A kath. legényegyesületben vasárnap január 23-án d. u. 5 órakor dr. *Schöber* Emil főgimnáziumi tanár tart előadást „A mindennapi kenyérről” címmel. Előadását vegyi kísérletekkel fogja illusztrálni. Ezenkívül szavaltatok, előadás előtt és után pedig czigányzene lesz.

A csendőrség köréből. I. A m. kir. VIII. k. csendőrkerületi parancsnokság *Szilágyi* András csendőrt, mert csendőrségi szolg. ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal szakavatottsággal, körültekintéssel és buzgalommal működött, különösen pedig azért, mert 1908. évben Nagy Ferencz szatmári lakos sérelmére elkövetett rablás tette, Ifiu Lajos sonkádi lakos személyében 5 napon át szakértelemmel s fáradságot nem ismerő kitartással eszközölt nyomozás kiderítette s s bűnjeleket biztosította, okirattal megdicséerte. — II. A városi csendőrség az elmúlt évben feljelentett 2 hatóság elleni erőszak, 23 rágalmazási, 53 testi sértési, 9 magánlak-sértési, 232 lopási, 3 rablási, 7 jogtalan elsa-játítási, 30 sikkasztási, 11 orgazdasági, 30 csalási, 1 okirat hamisítási, 16 idegen vagyon meg-rongálási, 13 tüzvész okozási s 1813 kihágási esetben mutatta meg tevékenységét s örvendetes tanujelét annak, hogy erőyes működésével nagy hasznára van a közbiztonságnak.

Az irgalmasrend működése. Az irgalmasrend a múlt évben is áldásos működést fejtett ki az egész országban. Ezren és ezren vannak, akik az ő segítségük, mindenre kiterjedő gondosságuk nélkül elvesznének. Tevékenységükért méltán lehet hálára kötelezve a társadalom. A tartomány működéséről még nem jelent meg a kimutatás, a helybeli rendházban a múlt 1909. évben 459 beteget ápoltak 8449 ápolási nap alatt.

Marich Ágoston felolvasása. Szatmáron esperanto mozgalom indult meg, mely széleskörű érdeklődést keltett. Valószínű, hogy a Társaság itt is megalakul. Ezt a célt szolgálja az a felolvasás is, melyet *Zelinger* tánczmester házában a minap tartott. *Marich* Ágoston felolvasása után megkezdődtek a beiratások s ez ideig 25 a jelentkezők száma. A tegnapi folytatólagos gyűlés a ref. főgimn. VII. o. termében d. u. fél 6 órakor volt a mikor beiratkoztak többen.

Jótekonyczélú tánczmulatság. A Szatmárnémeti németi-részi gör. szert. kath. egyházközség tanácsa az egyház szükségleteinek fedezésére f. hó 23-án a Vigadó összes helyiségeiben jótekonyczélú tánczmulatságot rendez, amelynek sikere érdekében számos látogatót kér a rendezőség.

Alakuló közgyűlés. Január 12-én alakult meg a szatmári zenekedvelők egyesülete. Céljául tűzte a zene ügyének általános felkarolását s elsősorban a bérlethangversenyek rendszeresítését. Az egyesületi tagság feljogosít a hangversenyek látogatására, illetőleg a tagdíj bérletét jelenti a megfelelő színházi ülőhelyeknek. Az idei hangversenyek folytatóság rendezésére bizottságot küldtek ki, amelynek tagjai dr. *Farkas* Antal, dr. *Lehótzky* János, dr. *Damokos* Andor, *Mándy* Bertalan és dr. *Tanódy* Márton. Felhívást bocsátottak ki, amelyben a következő három hangverseny bérletét hirdetik, amelynek árai a következők: alsó- és középpáholy 3 hangversenyre 75 K, emeleti páholy 3 hangversenyre 45 K, támlásszék 3 hangversenyre 15 K, körszék 3 hangversenyre 12 K, zártaszék 3 hangversenyre 9 K. — A bérletjegyeket a jelentkezés sorrendjében adja ki Huszár Aladár könyvkereskedő, a bérletjegyeket f. hó 20-ig kell kiváltani. A hangversenyeken *Bremer* Annie énekesnő, *Sauer* Emil zongora- és *Barianszky* Sergej gordonkaművész lépnek fel.

Hangverseny. *Isaye* Jenő, a világ első hegedűművésze és dr. *Gönczy* Mór min. oszt. tanácsos zongoraművész február hó 22-én este a városi színházban hangversenyt tartanak. Jegyek *Lövy* Miksa könyv- és papírkereskedésében előjegyezhetők.

Naptáregyesítés. A hajdudorogi g. kath. egyház az egyház valamennyi egyházához körlevelet intézett, hogy a naptáregyesítés engedélyét kérjék a pápától. Kész folyamodványokat is küldtek a dorogiak, úgy hogy a híveknek csak alá kell írni azokat, *Fireczák* Gyula püspök, aki a naptáregyesítés kérdésében a vezető szerepet viszi, a napokban körlevelet intéz az egyházakhoz, amelyben figyelmükbe ajánlja a hajdudorogiai felhívását. Most már remélhető, hogy a naptáregyesítés megtörténik legalább is a munkácsi egyházmegyében. Az esztergomi főegyházmegyéhez tartozó budapesti egyháznak már megengedte a pápa a naptáregyesítést. Ezen az alapon mi sem állja útját annak, hogy a munkácsi egyházmegyében is behozzák a naptáregyesítést.

Pásztorjáték. Kiválóan sikerült pásztorjátékot rendezett a nagykárolyi rk. tanítótestület az iskola tanulóival a fiúiskola nagytermében. „A pogány megtérése” ez. kitérő s egy tárgyánál, mint irányánál fogva kath. gyermeki előadására a legmegfelelőbb darabban a szereplő gyermekek kivétel nélkül, oly szabatos készütséggel, kellő természetességgel játszottak, hogy a feltűnően nagyszámú közönséget valóban magukkal ragadták. A darab végén az összes szereplőkből igen sikerült élőkép mutattatott be. A nagyszámú közönség érdeklődését *Récsey* Ede igazgató nyilvánosan köszönte meg. Az erkölcsileg és anyagilag sikerült játék bevétele volt: belépőjegyekből 97 K, felülfizetésekből 36 K 30 fill., tisztajövedelem 103 K. Ez összeg egyelőre takarékpénztárba tétetett, melyből ily gyermekelőadásokhoz szükséges felszerelések és darabok szereztenek be s melyről a tantestület évenként beszámol.

Husvétii zárandoklat a Szentföldre. (Husvétii ünnepek Jeruzsálemben.) — A főt.

Aki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu
lábbelit akar vásárolni,
az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz
Szatmár, Deák-tér

(Keresztes András-féle ház),

aki dűsan felszerelt cipő-raktárában osakis valódi finom bőrből a már is világhírű hazai gyárakban készült cipőket és oszmákát nagyon is versenyképes árakban hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbbrendű készítményt, a szokásos bőr- és talputánzókat teljesen kikészítette, s akinek áruí osinosság dolgában is párját ritkítják. Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és oszmák is készülnek.

esztergomi egyházmegyei főhatóság engedélyével vezeti *Fehér Ferenc* plebános, Ebed, (Esztergom m.) Indulás 1910. márcz. 19-én. Az utazás tartama 20 nap. Külön vonat és külön hajó. Utirány: Budapest—Fiume—Jaffa—Jeruzsálem (az összes nevezetességek megtekintése). Külön kirándulás: Betlehem—Jerichó, (a Jordán folyóhoz s a Holttengerhez) Jaffa—Fiume—Budapest. — Az utazás árai: a) Ellátással (Fiumétől—Fiuméig.) II. oszt. vasut, I. oszt. hajó 450 K, II. oszt. vasut, II. oszt. hajó 350 K, III. oszt. vasut, III. oszt. hajó 200 K. b) Ellátás nélkül: II. oszt. vasut, I. oszt. hajó 300 K, II. oszt. vasut, II. oszt. hajó 250 K, III. oszt. vasut, III. oszt. hajó 120 K. A külön kirándulások ára személyenként összesen 25 K. Minthogy a külön vonatot és hajót f. évi február 8-ig kell megrendelni, jelentkezéseket csak febr. 8-ig fogad el főtit. *Fehér Ferenc* plebános Ebed, (Esztergom m.) s a jelentkezéssel egyidejűleg 20 korona előleg küldendő személyenként. — Ezen utazáshoz minden résztvevőnek egy Palesztina területére érvényes utlevéllel kell bírnia, amelyet a városokban a rendőrkapitányságnál, a kisebb községekben pedig a szolgabírói vagy jegyzői hivatalban kell kérelmezni. Az utlevél legkésőbb f. évi márczius 5-ig küldendő be 5 korona láttaozási díjjal együtt az ebedi plebaniá-hivatalba. A jelvény, az utasok névsora és a menetrend az indulás előtt 8 nappal fog megküldetni. Jeruzsálemben 6 és fél napi tartózkodás. Jelentkezzünk tehát mielőbb, hogy az utazás sikere e kivételes olcsó árakkal biztosítható.

A Szinérváraljai róm. kath. legényegylet e hó 23-án, (vasárnap) a „Korona“-szálloda összes termeiben vetített képekkel s tréfás szavalatokkal egybekötött zártkörű *családi táncestélyt* rendez. Belépődíj: Személyjegy 1 kor. 60 fill., családjegy (3 személy) 4 kor. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetéseket a jótékonyezél érdekében köszönettel fogadnak s hírlapilag nyugtáznak.

Mulatság. A kereskedő ifjak köre legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy február 12-én a kör helyiségének dísztermében Gyöngyvirág-Estélyt rendez saját pénztára javára. A rendezőség élén *Páskuj Gerő* kereskedő áll. A meghívók a jövő héten lesznek szétküldve.

A hitoktatók tiszteletdíja. Gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelőkhöz rendeletet intézett, melyben újra felhívja a figyelmet a törvény azon intézkedésére, mely szerint a hitoktatók, kik az állami iskolákban működnek, a tiszteletdíjra csak akkor tarthatnak igényt, ha a hittant magyar nyelven tanítják.

Kenyérgyár. Beer Samu és társai kérvényt adtak be a tanáshoz, hogy az általuk fölláttandó kenyérgyárhoz adjon a város lehetőleg a Deák-téren vagy ennek szomszéd-ságában ingyen áruló- és gyárhelyiséget, továbbá villamos világítást s ezzel szemben egyéb föltételek mellett arra kötelezik magukat, hogy a kenyér kilóját a mindenkor napi árnál 2 fillérrel olcsóbban fogják kímélni. A

tanács véleményezésre kiadta az ügyet a gazdasági tanácsosnak.

Tífuszjárvány. Nagyboescón a tífuszjárvány félelmetesen terjed. Eddig mintegy 45 megbetegedés és 20 haláleset történt. A tova-terjedés meggátálása iránt az intézkedések megtétettek.

Birtok parcellázás. A kaplonyi kisgazdák részére a Kisbirtokosok országos földhitelintézetétől és az Országos központi hitel-szövetkezettől birtokvétel céljaira 240,000 K kölcsönt eszközölt ki a kormány, minek folytán ezek *Vidovich Menyhért*né *Zrinyi Leona* és *Uray Tiborné Omlósi Stefánia* ottani 600 holdas birtokát vásárolták meg 360,000 kor.-ért.

A Haverda-pör. A Haverda-per tárgyalását Szegeden február 7., 8., 9. és 10-re tüzték ki. Elnök *Hevesy Kálmán*, szavazóbírák *Babó Andor*, *László Adolf*, míg a vádat *Szapár József* vezetőügyész képviseli. Az első tárgyalási napra megidéztek *Jánosy*t, *Vojthát*, *Haverda Mariskát*, azonkívül *Piller*, *Klein*, *Pleszkovits*, *Bródy* és *Lengyel dr. védőket*, *Barta Antal*, *Váli Dezső* szabadkai, *Berger Vilmos*, *Balassa Péter*, *Gyuricza Sándor* szegedi törvényszéki orvosokat és *Hajós Lajos* ellenőrző szakértőt. Február 8-ára 13 tanu, 9-ikére 15 és 10-ére 13 tanu kapott idézést. A tárgyalás nyilvános lesz és a közönség számára naponként nyolevan jegyet boesátanak ki.

Öngyilkossági kísérlet. *Turányi* Alajos, a Munkácsen működő szintársulat fiatal hősszerelmese péntek este szublimátoldattal megmérgezte magát. A tettet azonban hamarosan észrevették, az öngyilkos jelöltet a kórházba szállították, hol a nyomban alkalmazott gyömmormosás után jobban érzi magát. A könnyelműség okául szerelmi bánatot emlegetnek.

Magyar czimer a vasuti kocsikon. A kereskedelmi miniszter már régebben elrendelte, hogy a máv. összes vasuti kocsijai magyar czimerrel láttassanak el. Most már ez meg is történt s igen érdekesen, szépen festenek a kocsik oldalán s oly élénk látványt nyújtanak, akárcsak a külföldi kocsik.

Vállalat. A nméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium *Inglük József* polgári- és egyenruha-szabót szerződtette a nagykárolyi, zilahi, beregszászi, ungvári és máramarosszigeti pénzügyigazgatóság kerületében állomásozó 293 pénzügyőri legénység ruházatának szállítására 3 évi időtartamra.

Családi dráma. Ökörmezőn megrendítő öngyilkossággal vetett véget életének *Zygmontovic Ferenc* ottani bírósági végrehajtó felesége. Kis gyermekét magához véve eltűnt. Férje azt hitte, hogy *Husztra* ment anyjához, mint máskor is megtette, — de a nő gyermekestől belevetette magát a Nagyágba. A férj a borzalmas valóságról csak akkor szerzett tudomást, mikor a víz *Bisztrán* nejét, *Izán* pedig gyermekét kivetette a partra. A szerencsétlen nő, mint értesülünk, boldogtalan családi életének áldozata.

A megbízhatóság bizonyítéka. Az egyik szigeti kereskedővel történt, hogy *Fuchs*

Salamon nevű tanoncát felszabadította más szóval segédévé avatta. Adott is olyan fényes bizonyítványt, hogy csak úgy csillogott az új segéd szeme, mikor elolvasta, hogy „ügyes, szorgalmas, megbízható“. Hálából azután nagy ügyesen összeszedett a főnöke kintlevő követeléseiből egy nagyobb összeget s oly szorgalmasan távozott a városból, hogy csak az egyik határszéli községben birták a csendőrök utóérni; a honnan vissza is hozták. A főnök ezek után meghagyta a bizonyítványban az „ügyes“ és „szorgalmas“ kitételeket, de a „megbízható“ kifejezést kitörölte.

Rablás. Surányban, f. hó 13-ára virradón, éjjel cigányok törtek be *Csörghe Zoltán* körjegyző lakására. Az első szobából az értékesebb tárgyakat összeszedve, behatoltak a hálószobába is, ahol a körjegyző fegyverével kezdtek lövöldözni s a jegyzőt két rabló fenyegetésekkel kényszerítette többi értéktárgyainak kiadására, ami után elmenekültek. A községben még több helyen próbáltak szerencsét. Elloptak 3 lovat, de azokat gazdáik már megtalálták.

Endes Árpád megszökött. Az ország egyik legveszedelmesebb betörője szökött meg tegnap a budapesti ügyészség *Markó* utcai fogházából. *Endes (Mezei) Árpád* a megurott betörő felett a plebáni betörés ügyében csak nem rég itélkezett a szatmári törvényszék s azután vasraverve Budapestre szállították. *Endes Árpád* a *Markó*-utcai fogház 19-es számú cellájába volt esukva s innét szökött meg, mely fogházból husz év óta nem volt eset, hogy rab elillanjék. A megejtett helyszíni szemle kiderítette, hogy *Endes* csakis egyetlenegy módon szökhett meg és pedig akként, hogy cellájának ajtaját álkulescsal felnyitotta, ugyancsak álkules segélyével nyitotta fel a fogháznak a *Koháry*-utca felé nyíló vasajtáját is, amelyen a rabokat renszerint kihallgatás végett a vizsgálóbíróhoz vezetik. A második emelet folyosóján azután végig szaladva, az *Alkotmány*-utcai főkapun menekülhetett el. A rendőrség még tegnap értesítette a veszedelmes betörő szökéséről az összes vidéki rendőrséget s a csendőrőrsöket. A szökevény 165 cm. magas, közepes termetű, arcszíne sápadt, haja barna, homloka magas, szeme kiesi, kék, bajusza szőke. Jobb kezén a kisujja hiányzik. Oláhul és magyarul beszél.

Jegyzőgyakornokok önkéntesi szolgálata. A közös hadügyminiszter az önkéntesi szolgálatot illetőleg a következő rendeletet adta ki: Az egyévi önkéntesi szolgálattal a községi közigazgatási tanfolyamra való felvételt megelőző egy évi közigazgatási gyakorlat tartama alatt is elhalasztandó, mert a közigazgatási képzettség megszerzésének egyik lényeges előfeltétele, hogy a közigazgatási gyakorlat megszakítást ne szenvedjen és a gyakorlatot közvetlenül és megszakítás nélkül az elméleti tudományok folytatása kövesse.

Hadmentességi adó. Felhivatnak mindazon úgy az itteni, valamint az idegen illetőségű, de állandóan itt tartózkodó hadmentességi-díj kötelesek, akik az 1899, 1900,

Ékszer-üzlet és műhely áthelyezés! Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy **özv. Steiner Sámuelné utóda Grünhut Samu** cég alatt eddig a Hungária-szálloda mellett volt üzletemet a **Hám János-utcába, Dr. Vajay polgármester ur házába** (az új butorszövetkezet melé) helyeztem át.

Nagy választékban raktáron tartok különféle szemüvegeket, ezüstkereket, Kérve a n. é. közönség melyek orvosi rendelőnyre vagy a nélkül is kaphatók. Pecsétgyömök, gummiszives pártfogás, márbélyegzők, ezüsterkek vásárlása, hímzőmunkák készítése, tiziaranyozás és ezüsttízárnyozás, hárminonni templomi vagy házi tárgyaknak, arany, ezüst, ékszer, óra, látszer, tájéktárgyak javítását és minden e szakmába vágó munkák készítését saját gépekkel gyárilag felszerelt üzletemben olcsón, jól és gyorsan eszközölöm. Tört aranyat, ezüstöt, régiségeket, régipénzeket, valódi gyöngyöket és drágaköveket a legmagasabb árban vásárolok, vagy becserelek nagy mennyiségben is. **Grünhut Samu** ékszerész Szatmár, Hám János-ut. Dr. Vajay-ház

Kávét

legjobbat és legolcsóbban beszerezhetünk

Benkő Sándor

kávés kereskedőnél Szatmár, Kazinczi-utca 16. „MOKKA“ keverék czégem különlegessége. 1 klgr. 4-40 korona. Villany erővel pörkölve.

1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908 és 1909 évben lettek felmentve hadkötelezettségök alól, hogy az 1880 évi XXVII. t. cz. 13. §. p. értelmében hadmentességi-díj alá való felvétel iránti jelentkezéseket a f. évi február havában, a katonai ügyosztálynál (Deák-tér 4 sz. az emeleten 8 szoba) a hivatalos órák alatt megtenni szigorú kötelezettségüknek ismerjék. Továbbá a folyó 1910. évi fősorozás, utóállítás, vagy felülvizsgálat után végleg felmentettek pedig, a felmentést követő három napon belül, hadmentességi-díj alá való felvétel végett, a feunt irt helyen, szintén jelentkezni kötelesek. Akik a fent irt helyen és időben köteles jelentkezéseiket megtenni elmulasztják, az 1870 évi XXVII. t. c. 20 §. értelmében, a törvényes hadmentességi díjaik 3-szoros, vagy 6-szoros összegének megfelelő bírsággal fognak büntettetni, mely bírság behajthatatlanság esetén, elzárásra is átváltoztatható. Szatmár-Németi, 1910. év január hó 12. Tankóczy Gyula főkapitány.

Kéksav az üstökösben. Stokhomban nagy izgalmat keltett egy hírlapi cikk, amely azt jelentette, hogy a Halley-féle üstökös farkának összetétele kénsavat is tartalmaz. Egy elterjedt stockholmi szociáldemokrata lap tudatta ezt a hírt nagyszámu olvasóközönségével és jelezte, hogy a május 18-iki találkozás alkalmával az üstökös farka a föld légkörét valószínűleg megmérgezi. Erre azután a Nobel díjjal kitüntetett tanár, Arrhenius Svante az „Aftonbladet” hasábjain megnyugtató cikket közöl. Megállapítja ugyanis, hogy az üstökösben rendszeren van kéksav. De ez a mindig csak olyan ésekély mennyiségben fordul elő, hogy a föld légkörének megmérgezésétől egyáltalán nem kell félni. A föld már keresztülment egy üstökös farkán anélkül, hogy ezt az emberiség a legesekélyebb mértékben megérintette volna. Arrhenius tanár úgy vélekedik, hogy a Halley-üstökös farka kevesebb veszedelemmel fenyeget, mint az — általános sztrájk! A stockholmi csillagászati intézet igazgatója, Bohlin Károly tanár, úgy hiszi, hogy a kéksav az üstökösnek csak a magvában van jelen. Ha van is a farkában, csak oly csekély mennyiségben lehet, hogy a földlakókat ebből kifolyólag semmi veszély sem fenyegeti. Bohlin tanár ezenfelül még azt sem tartja egészen bizonyosnak, hogy az üstökös farka egyáltalán elérje a földet. Ehhez az kellene, hogy a fark legalább huszonkét millió kilométer hosszú legyen. Az pedig, hogy tényleg ilyen hosszú-e nincs megállapítva.

IRODALOM.

A nép. A keresztényszociálistáknak már napilapjuk is van. Január 4-én indult meg Budapesten, *Csitány Béla* képviselő szerkesztése alatt. Feltűnést keltett a lapban *Gisswein Sándor* képviselőnek, a néppárt kitűnő tagjának az a kijelentése, hogy ha a választói reform kérdésében nem sikerül a néppártot az egyenlő szavazás hívéül megnyernie, akkor a néppártból átlép a keresztényszocialista pártba. Az elevenen szerkesztett napilap előfizetési ára egy évre 16 korona, egyes szám ára 4 fillér. Megjelenik Budapesten napokint délután 4 órakor és így a vidéken

már reggel olvasható. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, VIII., József-körut 55. sz. alatt van.

Egy nélkülözhetetlen mű. Január hó elsején hagyta el a sajtót ifj. *Litkeczky Endréné* a „Szamos” szerkesztőjének műve „*Szatmárvármegye címjegyzéke és naptára*”. A könyv azt hisszük, a multakból ítélve is, hogy közkevdeltségnek fog örvendeni, miután magában foglalja a vármegye összes intézményeit pontos megbízható adatok nyomán. A 212 oldalas hatalmas mű ára 1 K. Megrendelhető a „Szamos” napilap kiadó hivatalában Szatmáron. A kereskedők, iparosok részére nélkülözhetetlen.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Aki jó bort szeret inni, keresse fel a HUNGARIÁT. Egy liter új bor házhoz 28 krajczár. Kiemelendő még a többek közt egy palack saját töltésű bor Hungária gyöngye cím alatt 50 krajczár.

FIGYELEM!

Megkezdődött a farsangi vásár!

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Óriási választék újdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT, ahol kifogyhatatlan választékban kaphatók: **játék, emléktárgyak, fonografok, üveg, porcellán, alpaca, diszműárak, pénztárcák, zsebkések, aczélevőeszközök, fonografok és grammofonok** és ezekhez lemezek. — A legújabb műöntvények **valódi ezüst platinózással**, u. m.: tintatartók, díszórák, hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árukban órák, hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árukban mindennemű dísztárgyak. — **A legszolidabb szabott árak**, pontos kiszolgálás. — Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. — Szíves pártfogást kér

BLATNICZKY ISTVÁN SZATMÁR,

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT LEVŐ „Szatmári Bazár”-jában.

SZOLID SZABOTT ÁRAK!

Eladó szőlőbirtok.

Nagy Lajos százados és Wallon Henrik urak szőlőbirtokainak többszomszagságában levő 4200 darab szőlőtőkével beültetett szőlőbirtok a szatmári nagyhegyen, melyhez ezen kívül 1 hold szántó és gyümölcsös is tartozik, eladó. Bővebb értesítés nyerhető: **Lázár János-nál, Szatmár-Nagyhegyen.**

Páratlan szőlőfaj!

Hogy ezt bebizonyítsam, a „Delaware” szőlőről, királyi közjegyzői hitelesítéssel ellátott eredeti fényképfelvételeket készítettem. A felvétel áll: egy drb.

20 éves cserecsapos kifogástalanul dusan termő tőke, 32 fürt, egy drb. 4 éves szálvesszős tőke 168 fürt és 11 drb. egy sorban levő 4 éves szálvesszős tőke több mint 1600 kifogástalan egészséges fürt szőlőterméssel. Ezek mind ott vették fel, ahol pár méternyire tőle az európai oltványokon a termés négy ötszöri permetezés daczára elpusztult. Így ez az év volt az, amely bebizonyította, hogy ezen fajnak termésében permetezés nélkül semmiféle szőlőbetegség kárt nem okoz. Ezenkívül nagy előnye még, hogy oltani és alá a földet megforgatni nem kell, vesszője tőben soha meg nem fagy, bora elsőrendű és rendkívül bőtermő. Ezen a néven azonban igen sok más hitvány fajtát adnak el, ezért a ki a valódi bőtermő és legnemesebb fajt akarja megszerezni, az csak a **Nagy Gábor-féle „Delaware”** vesszőt vegye. A „Delaware” szőlő bővebb leírását, termésének királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fényképfelvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó **képes árjegyzékét ingyen és bérmentve küldöm** mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmú árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról és lugasültetésekről is ad részletes, helyes utbaigazításokat. **NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, Kóly posta, távirtda és távbeszélő állomás.** Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

Van szerencsém a n. érd. közönség szíves tudomására hozni, hogy

Szatmáron, Mailáth-utca 3. sz. a.

részodrony-ágybetét (matrác)

jutányos árban gyorsan és pontosan készíttetnek.

Szíves pártfogást kért

kiváló tisztelettel

Csécsey Ferencz Mailáth-utca 3.

Fogorvosi műtermem

és lakásom a Lévay-palota emeletén, Hám János-utca 12-ik szám alatt van (a kir. törvénytörvény-széki palotával szemben). Kiváló tisztelettel **BAKCSY, fogorvos.**

PÁZMÁNY-SAJTÓ

villanyerőre berendezett könyvnyomda

— SZATMÁR, ISKOLA-KÖZ 3. SZÁM. —

Czímkarttyák, gyászlapok, ügyvédi nyomtatványok, árjegyzékek. szállítási bárczák, meghívók, névjegyek, levelező-lapok, étlapok, feltűnő falragaszok, eljegyzési- és esketési meghívók, számlák, levélpapírok, művészi kivitelben részvények, okmányok, emléklapok, bármilyen színezéssel, művek kinyomatása, tánczrendek, üzleti körlevelek, havi és heti lapok, folyóiratok, csomagolópapírok czégyomással, táblázatok, szalagaranyozások és mindennemű könyvnyomdai munkák készítése.

Egyházi nagy nyomtatványraktár!

Könyvkötői munkák felvétele!

Pázmány-Sajtó Könyvkiadóhivatalában

kaphatók az alant jelzett művek:

Dr. Ratkovszki S.: 20 exhortatiói

a munkácsi állami főgimnázium ifjuságához kaphatók 2 koronáért a Pázmány-sajtóban. — Érdemes e munkát elolvasni már csak a kritika érzék fejlesztése szempontjából is. A nyilvános bírálat nem jut vele szegületre. Némelyek atomokra zúzzák, mások a felhőkbe emelik.

Szent József imakönyv. Összeállította

Dr. Haiczl Kálmán garamszentbenedeki plebános, lelkész. Ezen imakönyv magában foglal imákat és elmélkedéseket az év minden napjára, előkészítést a gyónási és áldozási ájtatosságra. Ára csinos vászonkötésben kor. 40 fillér. Bérmentes küldéssel 1 kor. 50 fillér.

Philothea vagy utmutatás az istenes életre. Irta Szalézi sz. Ferencz

genfi püspök. Főleg Szenczi Imre fordítása nyomán átdolgozta Haugy Leó szentszéki tanácsos, plebános. Második kiadás. Ára vászonkötésben 2 K 40 f. Bőrkötésben aranymet-széssel 4 korona.

Elemi szertartástan. Irta: Ekkel Lajos

rónaszéki plebános. Elemi népiskolai használatra. Kis 8°-as alak. Ára füzve 60 fillér.

A Colosseum vértanui. Képek a róma

amphiteatrum történetéből. Irta O' Reilly apostoli hithirdető, fordította Matyaczkó Teodor kanonok. Kiválóan érdekes olvasmány 29 iv, 8°. Füzött példány ára 2'40 K., kötve 3'20 korona. A pénz előleges beküldése után bérmentve.

Esketési beszédek. Idegen szerzők nyo-

mán átdolgozta dr. Irinyi Tamás theol. tanár. A szatmári ft. egyházmegyei hatóság jóváhagyásával. 8°-ad rét alak, 29 iv. Ára füzve 4 kor. Kötve 5 kor.

Utmutatás a lelki béke megszerzésére.

Irta: Lehen atya, fordította Sarinaságh Géza. E művet mely eredeti francia alakjában 4, német szövegben 2 kiadást ért meg, második és javított magyar kiadásban bocsátottuk az istenes életre törekvő buzgó lelkek szolgálatára, miután a első magyar kiadás teljesen beváltá azon reményeket, melyeket hozzá a megrendelők fűztek, mit bizonyítanak az elismerő nyilatkozatok s a mű gyors elterjedése. 31 iv. Ára füzve 3 kor., kötve 3 kor. 60 fillér.

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szíves figyelmébe modern szabó műhelyét, hol is mindennemű reverendák és papi öltönyök a legnagyobb pontossággal és jutányos árak mellett készülnek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, sekrestyés.

Nyavajatorés

Ki nyavajatorés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. **Hattyu gyógy-szertár** által **Majna-Frankfurt.**

Valek és Rajz

angol és francia különleges-ségű czipészek, hol saját készítményű kész czipők is kaphatók bármilyen kivitelben.

Szatmár, Eötvös-utca 2.

(Heinrich-palota.)

ÉRTESÍTÉS!

Szíves tudomására hozzuk a t. építész uraknak és az építető közönségnek, hogy december 1-től egy modern beton, aszfalt és tetőfedési iparvállalatot létesítettünk. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkálatokat, továbbá raktáron tartunk mindenféle építkezési anyagokat. Költségvetéssel és mindenféle felvilágosítással díjtalanul szolgálunk.

Kiváló tisztelettel

Gál és Klein vállalkozók

Szatmár. Iroda Attila-u. 1b.

Telep: Hunyady-u. 40. — Telefon 242.

ROPS

biztonsági gyorsfőző.

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik!

Szesz ki nem folyhat!

Szeszfogyasztásban igen takarékos!

Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkek árúszító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospektus ingyen és bérmentve.

„ROPS“ Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/67.

Helybeli elárúsító: **Koós Gábor.**

Szombathelyi iparképzésen: elismerő oklevéllel kitüntetve.

Soproni kamarakerület iparképzésén: ezüstéremmel kitüntetve.

HARKÁNYI EDE SZOBRÁSZ- ÉS KŐFARAGÓ-MESTER **KŐIPAR-GYÁRA.**

Vállal:

Síremlékek, sírkeresztek, sírboltok (kripta), Mausoleumok, utszéli keresztek és szent szobrok, ol-tárok, szószékek, keresztelő kutak, szentelt viz-tartók, épület és minden

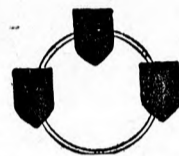
e szakmába vágó munkák különféle, kiváló bel- és külföldi legjobb minőségű anyagokból való szakszerű, pontos és tetszés szerinti stílusban való elkészítését, ugyancsak falak műmárvánnyal való burkolását.

Gyártelep: SZATMÁR-NÉMETI. (A m. kir. dohánybevéltővel szemben.)

IFJ. RUBINSZKY

IPARMŰVÉSZETI

SZATMÁR, UJ-UTCA 3/a SZ. (SAJÁT HÁZ.)

FERENCZ

MŰHELYE

modern háló, ebédlő, szalon vagy uri szoba berendezések, valamint leányszoba berendezések művészi kivitelben készülnek.

KIVÁNATRA TERVEKKEL IS KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

Inglík József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat*; mindennemű öltöny készítésnél a fősnlyt az *elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Allandó nagy raktár honi és angol gyártmányu szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzleten *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem annélfogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni-biztosítom, hogy a legesekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megalégedésére fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,

szabómester.